

Голові Разової спеціалізованої вченої ради
3/25 Львівського державного університету
фізичної культури ім. Івана Боберського,
д-ру наук з фізичного виховання та спорту
Мандюку А.Б.

ВІДГУК

офіційного опонента доктора педагогічних наук, доцента, Мельнікова Андрія Вікторовича, на дисертаційну роботу **Швеця Вадима Леонтійовича** за темою – «Організаційно-управлінські аспекти формування готовності інструкторів з фізичної підготовки і спорту органів внутрішніх справ», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

Сучасні виклики, з якими стикаються органи внутрішніх справ України, вимагають високого рівня професійної підготовки особового складу, зокрема інструкторів з фізичної підготовки і спорту. Їх роль полягає не лише у підтриманні фізичної боєздатності співробітників, але й у формуванні психологічної стійкості, командної взаємодії, швидкого реагування в екстремальних ситуаціях. У цих умовах особливої значущості набуває потреба у науковому обґрунтуванні ефективної організації підготовки інструкторів, з урахуванням специфіки їхніх службових завдань, сучасних підходів до управління, освітніх технологій та фізичного тренування.

Обраний напрям дослідження є своєчасним і відповідає державним пріоритетам щодо реформування та зміцнення сектору безпеки і оборони України, зокрема у частині підвищення кадрового потенціалу. Водночас недостатність комплексних наукових підходів до аналізу організаційно-управлінських засад формування готовності інструкторів у структурі МВС України обумовлює наукову новизну та прикладну значущість роботи.

Таким чином, дослідження Швеця Вадима Леонтійовича цілком відповідає сучасним потребам практики та науки, є обґрунтованим, актуальним і спрямованим на підвищення ефективності підготовки кадрів для органів внутрішніх справ України.

Результати власної оцінки наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача, зокрема новизни.

Дисертаційна робота характеризується високим рівнем наукової обґрунтованості, логічною структурованістю та актуальністю дослідження. Здобувачем запропоновано науково нові підходи до формування професійної готовності інструкторів з фізичної підготовки і спорту в органах внутрішніх справ, які мають як теоретичну цінність, так і прикладне значення.

Наукова новизна дослідження полягає, зокрема, в наступному:

Уперше обґрунтовано організаційно-управлінські засади впровадження диференційованих програм підготовки інструкторів, що враховують рівень фізичної підготовленості, мотиваційний профіль і психологічні характеристики, що дозволяє підвищити ефективність професійного вишколу.

Уперше виокремлено та систематизовано інформативні маркери готовності інструкторів до виконання професійних завдань, що охоплюють фізичні, когнітивні, організаційно-управлінські та особистісні характеристики. Такий підхід сприяє створенню цілісної моделі професійної компетентності інструктора.

Уперше визначено ключові організаційно-управлінські компоненти підготовки інструкторів (планування, організація, мотивація, контроль, розподіл завдань), що сприяють підвищенню якості освітнього та тренувального процесу в органах внутрішніх справ.

Удосконалено уявлення про значення внутрішньої мотивації в навчальному процесі, її вплив на результативність тренувального процесу, а також виявлено відсутність прямої залежності між рівнем спортивної активності та показниками суб'єктивного благополуччя.

Розвинено уявлення про роль копінг-стратегій, емоційного самоконтролю та мотиваційних факторів у формуванні професійної готовності військовослужбовців та курсантів, що дозволяє розширити спектр засобів психологічної і фізичної підтримки службовців у системі МВС.

Результати дисертації відображено у відповідній кількості наукових публікацій, зокрема у фахових виданнях, що відповідають вимогам до здобуття наукового ступеня. Публікації здобувача свідчать про послідовність, цілісність і високу якість проведеного дослідження.

Таким чином, науковий рівень дисертації є достатнім, а представлені в ній результати відзначаються новизною, значущістю для практики та теоретичним внеском у розвиток галузі фізичної підготовки в системі органів внутрішніх справ.

Оцінка списку публікацій, у яких опубліковано основні наукові результати дисертації.

Основні наукові положення дисертаційного дослідження викладені у 12 публікаціях, серед яких: 2 статті у міжнародних виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus та Web of Science; 4 статті у фахових наукових виданнях України категорії Б, що відповідають вимогам до оприлюднення результатів дисертацій на здобуття наукового ступеня; 6 публікацій у матеріалах наукових конференцій, у тому числі міжнародного рівня, що свідчить про апробацію основних результатів дослідження у професійному середовищі. Публікації у журналах, включених до міжнародних наукометричних баз,

відзначаються високим рівнем науковості, належною структурованістю та застосуванням сучасних методологічних підходів, що відповідає міжнародним вимогам до академічних досліджень. Співавторство здобувача у цих роботах є обґрунтованим і чітко окресленим, що дозволяє виділити його особистий внесок у збір, обробку та аналіз даних, а також у формулювання висновків.

Публікації у фахових вітчизняних виданнях належним чином висвітлюють окремі аспекти дисертації, зокрема формування професійної готовності інструкторів, оцінювання фізичних якостей, мотиваційні фактори та організаційно-управлінські підходи у підготовці фахівців фізичного виховання для структур МВС. Ці роботи містять авторські методичні підходи, результати експериментальної перевірки та аналітичні узагальнення, що становлять наукову новизну і практичну значущість.

Апробація результатів дослідження відбувалася на престижних науково-практичних конференціях, що підтверджує відповідність наукових результатів вимогам до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Загалом, публікаційна активність здобувача є достатньою, тематично цілісною та підтверджує особистий внесок у проведене дослідження, а також високий рівень теоретичної і практичної підготовки.

Наукова обґрунтованість представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень.

Наукова обґрунтованість дисертаційного дослідження базується на цілісному методологічному підході, що поєднує теоретичний аналіз і емпіричну перевірку гіпотез. Для досягнення мети дослідження та розв'язання поставлених завдань здобувачем використано сукупність взаємодоповнювальних методів, що відповідають сучасним вимогам до наукових робіт у галузі фізичної культури та професійної підготовки фахівців сектору безпеки. Застосовані загальнонаукові методи (аналіз, синтез, узагальнення, систематизація) дали змогу глибоко осмислити теоретико-методологічні засади теми, критично переосмислити наявні підходи та сформулювати науково обґрунтовані положення щодо підготовки інструкторів фізичної підготовки і спорту органів внутрішніх справ.

Педагогічні методи, зокрема тестування фізичної підготовленості, використані адекватно до цілей дослідження і дозволили об'єктивно оцінити рівень розвитку професійно важливих психофізичних якостей. Соціологічні методи (анкетування, експертне опитування) забезпечили залучення суб'єктивної оцінки фахівців і самих курсантів/інструкторів, що дало змогу уточнити зміст професійної підготовки та виявити реальні проблеми її реалізації.

Особливу наукову цінність мають психодіагностичні методи (оцінка задоволеності життям, рівня тривожності, емоційного контролю та копінг-стратегій), які дозволили комплексно дослідити психоемоційний стан здобувачів

та його вплив на професійну ефективність. Застосування валідизованих психометричних шкал засвідчує високий рівень психологічної грамотності дослідника.

Методи математичної статистики, серед яких описова статистика, кореляційно-регресійний, факторний та латентний профільний аналіз, використані коректно, з дотриманням вимог до обробки кількісних даних. Застосування латентного профільного аналізу, як сучасного інструменту виявлення прихованих структур у вибірці, свідчить про високий рівень наукової обґрунтованості отриманих висновків та надає дослідженню новизни.

Таким чином, результати дослідження є достовірними, статистично вірогідними та методично обґрунтованими. Їхня наукова надійність підкріплена як кількісними, так і якісними методами збору та аналізу даних, що забезпечує репрезентативність та аналітичну глибину зроблених висновків.

Рівень виконання поставленого наукового завдання.

У дисертаційній роботі поставлені наукові завдання реалізовані послідовно, повно та відповідно до логіки дослідження, що забезпечило досягнення мети роботи та підтвердження основної гіпотези. Аналіз та узагальнення сучасних підходів до формування професійної готовності військовослужбовців органів внутрішніх справ виконано на високому теоретичному рівні. Проведено критичний огляд наукової літератури, нормативних документів і практичних моделей, що дозволило сформулювати авторське бачення професійної готовності інструкторів фізичної підготовки як інтегративної якості. Встановлено показники професійної готовності, які охоплюють як фізичну підготовленість, так і психологічні, мотиваційні, емоційно-вольові характеристики. Дисертантом запропонована логічно обґрунтована структура показників, що ґрунтується на емпіричних даних і відповідає специфіці діяльності інструкторів у підрозділах МВС. Визначення рівня професійної готовності інструкторів здійснено з використанням надійного діагностичного інструментарію. Застосовані тести, анкети та психодіагностичні методики дозволили провести якісний та кількісний аналіз, виявити наявні тенденції, проблемні зони та потенціал для розвитку. Обґрунтування організаційно-управлінських засад диференційованих програм є інноваційним аспектом роботи. Автор запропонував конкретні напрями удосконалення професійної підготовки інструкторів, які враховують індивідуальні особливості, рівень готовності та мотиваційні профілі. Перевірка ефективності запропонованих засад здійснена шляхом експериментальної апробації, що включала порівняння результатів до та після впровадження інноваційних підходів. Отримані статистично достовірні результати засвідчили позитивний вплив програми на професійний розвиток інструкторів. Загалом, усі завдання дослідження реалізовані у повному обсязі. Дисертант продемонстрував

вміння формулювати актуальні наукові проблеми, розробляти ефективні методики їх розв'язання та робити обґрунтовані висновки, що свідчить про високий рівень наукової підготовки та здатність до самостійного наукового пошуку.

Оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Здобувач продемонстрував високий рівень оволодіння методологією наукової діяльності, що підтверджується логічною структурою дисертації, науковою обґрунтованістю вибору методів дослідження та узгодженістю між метою, завданнями, методами й отриманими результатами. У роботі коректно застосовано загальнонаукові, педагогічні, соціологічні, психодіагностичні та статистичні методи дослідження, що свідчить про методологічну грамотність здобувача.

Особливу увагу заслуговує системний підхід до збору, обробки та інтерпретації емпіричних даних, а також вдале поєднання кількісних та якісних методів аналізу. Застосування таких сучасних інструментів, як латентний профільний аналіз та факторний аналіз, вказує на здатність здобувача оперувати складними статистичними методами та інтерпретувати їх у контексті досліджуваної проблематики.

Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності, фабрикації; фальсифікації у дисертації та/або наукових публікаціях здобувача.

Аналіз дисертаційного дослідження та супровідних наукових публікацій не виявив фактів порушення академічної доброчесності. В роботі відсутні ознаки фабрикації, фальсифікації результатів або плагіату. Автор коректно використовує наукові джерела, дотримується вимог до цитування, чітко визначає особистий внесок у колективних публікаціях.

Таким чином, можна стверджувати, що здобувач вільно володіє методологічним апаратом сучасних наукових досліджень, дотримується норм академічної етики та демонструє належний рівень наукової культури.

Зауваження.

Варто відзначити ґрунтовність і глибину теоретичного аналізу, що здійснений автором у висновках до кожного розділу. Разом із тим, з огляду на загальні вимоги до структурного оформлення дисертаційної роботи, доцільно було б дещо скоротити обсяг висновків (зокрема у розділах 1, 3 і 4), аби забезпечити більш лаконічну й концентровану подачу ключових положень без втрати змістової цінності.

Підрозділ 1.2. «Закордонний досвід організації та функціонування системи правоохоронної та військової освіти» виходить за межі розділу 1: «Формування професійної готовності військовослужбовців» та об'єкту дослідження —

професійна підготовка правоохоронців як фахівців з фізичної підготовки, а також за межі першого завдання.

Дисертантом приділено значну увагу психодіагностичним методам дослідження, що свідчить про міждисциплінарний підхід. Разом з тим, доцільним виглядає уточнення щодо обґрунтування вибору саме тих психодіагностичних методик, які були застосовані, з урахуванням специфіки діяльності інструкторів фізичної підготовки у правоохоронних органах.

У дисертації цікаво представлено латентний профільний аналіз академічної мотивації, однак результати могли б бути ще переконливішими за умови залучення більшого обсягу вибірки або включення порівняльної групи для контролю валідності висновків.

Висновок. Дисертаційна робота Швеця Вадима Леонтійовича на тему «Організаційно-управлінські аспекти формування готовності інструкторів з фізичної підготовки і спорту органів внутрішніх справ», є завершеним самостійним дослідженням, має наукову новизну та практичне значення, відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (зі змінами), «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01. 2022 р. № 44), а її автор (Швець Вадим Леонтійович) заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії (PhD) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, доцент,
начальник (завідувач) кафедри фізичного виховання і спорту
Національної академії Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького

Андрій Вікторович МЕЛЬНІКОВ

22.04.2023

